

ПСИХОЛОГІЯ СІМ'Ї

Кафедра психології та соціальної роботи

Компетентності	Програмні результати навчання	Форми освітнього процесу	Види навчальних занять	Види навчальної діяльності	Методи, технології викладання навчання	Засоби навчання	Методи та критерії оцінювання
1	2	3	4	5	6	7	8
- Здатність демонструвати про основні закони та закономірності розвитку сім'ї в історигенезі. -Здатність використовувати емпіричні методи, психодіагностичні методи, які використовуються при надання психологічної допомоги сім'ї. -Здатність використовувати набуті знання для оцінки актуального психологічного стану сім'ї та надання їй допомоги. -Здатність використовувати знання з психології шлюбно – сімейних стосунків, як галузі психологічної науки.	- Володіти понятійно-категоріальним апаратом психології сім'ї. - Знати роботу з дисфункціональними сім'ями. -Вміти аналізувати причини сімейних конфліктів та психологічні проблеми, спричинені розлученням.	Навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи.	Лекції, практичні заняття, консультації.	Опрацювання навчальних матеріалів. Підготовка виступів і презентацій, аналіз конкретних ситуацій, участь у дискусіях. Виконання дидактичних тестів.	Пояснювально-ілюстративний, проблемний виклад, частково-пошуковий, дослідницький.	Навчальна література, мультимедійні засоби, комп'ютери, інформаційно-комунікаційні системи, бібліотечні фонди, мережа Інтернет.	Тестування; усне і письмове опитування; виступи на практичних заняттях. Підготовка та демонстрація презентацій; Критерії: правильність, цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість відповіді; осмисленість, обсяг, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість знань; самостійність оцінних суджень.

Розділ 1. Вступ в психологію сім'ї.

Психологія сім'ї – розділ психологічної науки, який вивчає сутність та еволюцію подружньої сімейної єдності, особливості її виникнення, становлення, стабілізації і розпаду, що впливає на характеристичні **сім'ї** в історичному, соціально-психологічному та індивідуально-психологічному контекстах.

- **Предмет** – специфіка психологічного підходу до вивчення сім'ї як системи найособистішої взаємодії її структури (сповідо-вікової і ролевої) та функції (забезпечення відчуження від матеріальних впливів суспільства і пристосування його до життя в цьому суспільстві).
- **Об'єкт** – сім'я як система та члени родини.
- **Методи вивчення сім'ї**
 - науково-дослідні, ґрунтовані на теоретичне узагальнення даних, що розширюють професійний кругозір психолога-практика;
 - діагностичні, що дозволяють вивчати конкретні дії, необхідні для роботи з певною сім'єю;
 - корекційно-діагностичні, що поєднують практичні, ґрунтовані на виконанні форм і змісту корекційної роботи з сім'єю.

До основних функцій сучасної сім'ї найчастіше відносять: • репродуктивну; • виховну; • господарсько-побутову; • економічну; • первинного соціального контролю; • духовного спілкування; • соціально-статусну; • дозвілля; • рекреаційну; • емоційну; • сексуальну; • соціального захисту.

Функціональна сім'я

- Проблемні взаємовідносини і вирішальні;
- Заочуження себе від;
- Єдині члени сім'ї не мають унікальну цінність;
- Члени сім'ї **не мають** відповідальності од за одного;
- Завжди роблять те, що говорять;
- Рольові функції вибираються;
- Голоси просяться на них **розв'язати**;
- Гуртність всієї сімейної команди.

Дисфункціональна сім'я

- Загрозливі проблеми і підтримка невід;
- Високі потреби сім'ї;
- **Заочуження** прямих ролей;
- Конфліктність у взаємовідносинах;
- **Немає** відповідальності, як колектив;
- Має особисті ролі;
- Усі приймають участь у **судженні**;
- Смиренність до поведінки членів і **судження**;
- Абсолютно відсутні всі контроль.

Розділ 3. Процеси розпаду та чинники дестабілізації шлюбно-сімейних стосунків

ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА СТАБІЛЬНІСТЬ ШЛЮБУ

1. Між і ролі членів сім'ї. Проявляються **неодповідності між ролі і статусом** (наприклад, чоловік виконує роль матері, жінки виконують роль батька).
2. Рольові функції членів сім'ї. Рольові функції членів сім'ї.
3. Соціально-психологічний контекст шлюбної пари.
4. Психологічний розвиток членів сім'ї.
5. Мотиви шлюбної пари. Мотиви шлюбної пари.
6. Члени сім'ї шлюбної пари. Члени сім'ї шлюбної пари.
7. Спільна відповідальність шлюбної пари. Спільна відповідальність шлюбної пари.
8. Вплив інших членів сім'ї.
9. Вплив інших членів сім'ї.
10. Вплив інших членів сім'ї.

Основні причини виникнення сімейних конфліктів

1. Невідповідність поведінки одного або двох членів сім'ї (наприклад, чоловік і жінка).
2. Наявність протилежних інтересів, протилежних потреб одного з членів сім'ї (наприклад, гроші).
3. Асиметричність, нерівність між членами сім'ї, що означає в сім'ї.
4. Наявність **критичних моментів** у взаємовідносинах.
5. Асиметричність взаємовідносин у подружній парі.
6. Складність динамічного партнерства з шлюбної пари.

Сім'я – це особи, які спільно проживають, поєднують спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки.

Шлюб – суспільно встановлена і санкціонована юридично, чи за народним правом форма, якою має на меті створення сім'ї, її організація в суспільстві.

Класифікація сімей

- За складом членів сім'ї
 - Моногамні (1 чоловік і 1 жінка)
 - Полігамні (1 чоловік і кілька жінок)
- За структурою членів сім'ї
 - Нуклеарні
 - Екстенсивні
 - Степінні
- За характером шлюбних відносин
 - Шлюбні діти. Визначення **шлюбності** (шлюбності, шлюбності, шлюбності)
 - Шлюбні діти. Визначення **шлюбності** (шлюбності, шлюбності, шлюбності)

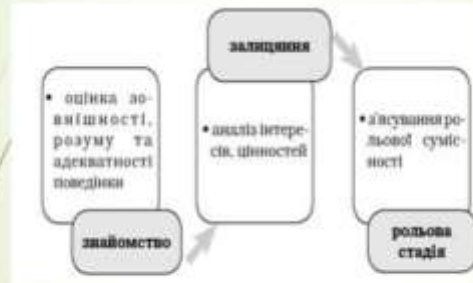
Історичні типи шлюбів

- **Трудовий шлюб** – шлюбний союз між двома людьми (жінкою та чоловіком) в суспільстві.
- **Вільний шлюб** – шлюбний союз між двома людьми (жінкою та чоловіком) в суспільстві.
- **Вільний шлюб** – шлюбний союз між двома людьми (жінкою та чоловіком) в суспільстві.
- **Вільний шлюб** – шлюбний союз між двома людьми (жінкою та чоловіком) в суспільстві.

Розділ 2. Подружні відносини.

Динаміка шлюбно-сімейних стосунків.

За даними ВООЗ, лише 10% популяційного здоров'я обумовлено генетикою, 10% медициною, 20% екологічними умовами, в той час, як 60% обумовлено соціальними відносинами і поведінкою.

Підставою виділення стадій стали типові завдання, вирішення яких необхідно для розвитку сім'ї.

1. Прийняття та освоєння подружніх ролей (шлюб).
2. Поява в родині дітей (тріада).
3. Сім'я з дітьми дошкільного віку (вік старшої дитини від 2 років до 6 років). Перехід до відносин в трикутнику.
4. Сім'я з дітьми молодшого шкільного віку (вік старшої дитини від 6 років до 13 років).
5. Сім'я з підлітками (старша дитина від 13 до 20 років).
6. Покидання молодих людей з родини.
7. Період від іспроханого пізла до виходу на пенсію.
8. Старіння членів сім'ї (від виходу на пенсію до смерті)

Життєвий цикл сім'ї Е. Дювала
(періодизація свідчить про динамічну систему з вступом)